facebook.com/EksiKitaplar
twitter.com/EksiKitaplar
instagram.com/eksikitaplar
pinterest.com/eksikitaplar
issuu.com/eksikitaplar
goodreads.com

YUMUŞAK GÜÇ

Dünya Siyasetinde Başarının Araçları

Joseph S. Nye, Jr.

Çeviren: Rayhan İnan-Aydın

2. Baskı

BB101

Joseph S. Nye, Jr.

Yumuşak Güç

Dünya Siyasetinde Başarının Araçları

Soft Power: The Means to Success in World Politics

Çeviren: Rayhan İnan-Aydın

BB101 Yayınları: 19
2. Baskı: Aralık 2017;
1. Baskı Ekim 2005 (Elips Yayınları)

ISBN 13: 978-605-9802-12-3

Copyright © 2016, BB101 Yayınları
Copyright © 2004, Joseph S. Nye, Jr.
Copyright © 2004, Public Affairs

First published in the United States by PublicAffairs an imprint of Perseus Books, a division of PBG Publishing, LLe, a subsidiary of Hachette Book Group, Ine,

Bu kitap ABD'de ilk olarak, Hachette Book Group, Inc.'in alt kuruluşu PBG Publishing, LLC'nin departmanı olan Perseus Books'un markası PublicAffairs tarafından basılmıştır.

Yayın Yönetmeni: Selçuk Durgut
Redaksiyon: Ali Kürşad Çifçi
Kapak Tasarımı: Furkan Şener *(furkansener.com)*
Sayfa Tasarımı: BB101 Yayınları

Baskı: Tarcan Matbaası
Adres: İvedik Cad. Mercan 2 Plaza, No: 417, Yenimahalle, Ankara
Telefon: (312) 384 34 35-36 • Faks: (312) 384 34 37 • Sertifika No: 25744

BB101 YAYINLARI

Adres: Kavaklıdere Mah. Bardacık Sok. No: 8/1 Küçükesat, Ankara • Telefon/Faks: (312) 434 44 64
E-Mail: info@eksikitaplar.com • Web: www.eksikitaplar.com • Sertifika No: 25787

BB101 Yayınları bir Eksi Kitaplar markasıdır.

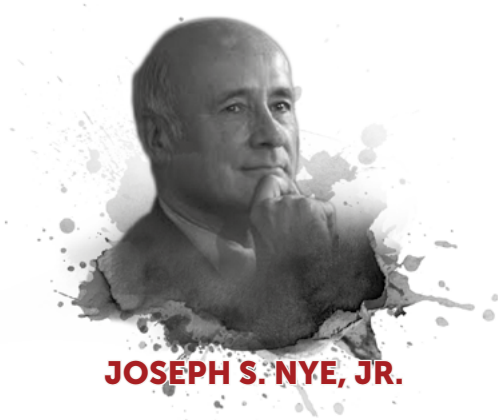

JOSEPH S. NYE, JR.

1937 yılında New Jersey'de doğan Joseph S. Nye Jr., lisans eğitimini Princeton Üniversitesi'nde aldıktan sonra Oxford Üniversitesi'nin Exeter Koleji'nde Felsefe, Siyaset, Ekonomi (FSE) alanında bursiyer olarak çalışmıştır. 1964'te Harvard Üniversitesi'nden siyaset bilimi alanında doktorasını almasının ardından bu üniversitede çalışmaya başlamıştır.

Joseph Nye ve Robert Koehane, birlikte geliştirdikleri neo-liberalizmin uluslararası ilişkileri teorisini, beraber yazdıkları *Power and Interdependence: World Politics in Transition* adlı kitapta detaylı bir şekilde incelemişlerdir.

Nye, daha sonra "Yumuşak Güç" teorisini geliştirmiş ve onun "Akıllı Güç" nosyonu önce Clinton yönetimi tarafından, daha sonra da Obama yönetimi tarafından kullanılmıştır.

Nye, Harvard Üniversitesi'nde Kennedy School of Government'ta dekanlık yapmıştır. Millî İstihbarat Konseyi'nde başkanlık görevinde bulunmuştur. Clinton yönetiminde Savunma Bakanı'nın yardımcılığını üstlenmiştir. Aynı zamanda *The Paradox of American Power*, *Bound to Lead*, *The Power Game* adlı kitapların yazarıdır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ 11

TEŞEKKÜR 17

1. GÜCÜN DEĞİŞEN DOĞASI 19

Güç Nedir? 19
Yumuşak Güç 24
Yumuşak Güç Kaynakları 32
Yumuşak Gücün Sınırları 37
Askerî Gücün Değişen Rolü 41
Terörizm ve Savaşın Özelleştirilmesi 44
Sert ve Yumuşak Güç Arasındaki Etkileşim 49
Küresel Bilgi Çağında Güç 55

2. ABD'NİN YUMUŞAK GÜCÜNÜN KAYNAKLARI 59

Amerikan Karşıtlığının Yükselişi ve Düşüşü 61
Bir Yumuşak Güç Kaynağı Olarak Kültür 73
Yerel Değerler ve Politikalar 87
Dış Politikanın Esası ve Üslubu 94
Ek 105

3. DİĞERLERİNİN YUMUŞAK GÜCÜ 109

Sovyetler Birliği 109
Avrupa 112
Asya 122
Devlet Dışı Aktörler 131

4. YUMUŞAK GÜCÜ KULLANMAK 143

İlk Çabalar 144
Bilgi Çağında Kamu Diplomasisi 151
Kamu Diplomasisinin Şekli 153
Orta Doğu'nun Özel Durumu 167
Amerikan Kamu Diplomasisinin Geleceği 174

5. YUMUŞAK GÜÇ VE ABD'NİN DIŞ POLİTİKASI 179

Yumuşak Gücü Göz Ardı Etmenin Bedelleri 181
Amerikan İmparatorluğu? 189
ABD'nin Dış Politika Gelenekleri 195
Yumuşak Güç ve Politika 198

SONNOTLAR 207

ÖNSÖZ

2003 yılında, Canterbury Eski Başpiskoposu George Carey, [ABD] Dışişleri Bakanı Colin Powell'a, Birleşik Devletler'in, yumuşak gücü yerine neden yalnızca sert gücüne odaklanıyor gibi göründüğünü sorduğunda, Davos, İsviçre'de Dünya Ekonomik Forumu'nda dinleyicilerin arasında oturuyordum. Soru ilgimi çekmişti; çünkü on yıl veya daha öncesinde "yumuşak güç" kavramını ben bulmuştum. Powell, soruya, doğru olarak Birleşik Devletler'in İkinci Dünya Savaşı'nı kazanmak için sert güce ihtiyacı olduğu yanıtını vermiş; fakat "Ve sert gücün hemen arkasından ne geldi? Birleşik Devletler, Avrupa'da tek bir devlet üzerinde bile egemenlik istedi mi? Hayır. Marshall Planı ile yumuşak güç öne çıktı... Aynı şeyi Japonya'da da yapmıştık."[1] diye eklemişti. Daha sonra aynı yıl, ABD ordusunun da eş sponsoru olduğu Washington'daki bir konferansta yumuşak güç hakkında bir konuşma yapmıştım. Konuşmacılardan biri de Savunma Bakanı Donald Rumsfeld'di. Bir haber kaynağına göre, "Üst rütbeli subay görüşlerimi ilgiyle dinlemişti," fakat seyircilerden biri yu-

muşak güç konusundaki fikrini sorduğunda Rumsfeld, "Ne demek olduğunu bilmiyorum!"[2] cevabını vermişti.

İşte sorunumuzun bir parçası da bu... Liderlerimizden bazıları 11 Eylül sonrası düzeni değişen dünyamızda yumuşak gücün kritik önemini anlamıyorlar. Eski Temsilciler Meclisi Sözcüsü Newt Gingrich, Bush yönetiminin Irak'taki yaklaşımına ilişkin olarak "Esas kilit nokta, kaç düşman öldürdüğüm değildir. Esas kilit nokta, kaç müttefik edindiğimdir. Ve bu, onların henüz kavramadıkları çok önemli bir ölçüdür"[3] diye belirtmiştir. Rumsfeld'in "kuralları"ndan biri de "Zayıflık tahrik edicidir"dir.[4] Rumsfeld bir noktaya kadar haklı ve eski savunma bakanı yardımcısı olarak, askerî gücümüzü korumanın önemini inkar edecek son kişi benim. Usame Bin Ladin'in söylemiş olduğu gibi, insanlar güçlü atı severler. Fakat güç birçok kılığa bürünebilir ve yumuşak güç zayıflık değildir. Gücün bir şeklidir ve yumuşak gücü ulusal stratejimize dahil etmemek ciddî bir hatadır.

Yumuşak güç nedir? Yumuşak güç, istediklerinizi, zorlama veya karşılığını ödeme yerine cazibe yoluyla elde etme becerisidir. Yumuşak güç, bir ülkenin kültürünün, siyasî ideallerinin ve politikalarının cazibesinden ortaya çıkar. Politikalarımız başkalarınca meşru görüldüğü zaman, yumuşak gücümüz artar. ABD'nin uzun zamandır kayda değer bir yumuşak gücü vardır. İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda Franklin Roosevelt'in "Dört Özgürlük"ünün Avrupa'daki etkisini; Demir Perde'nin gölgesinde Amerikan müziğini ve Özgür Avrupa Radyosu haberlerini dinleyen gençleri; Tiananmen'de protestolarını Özgürlük Heykeli'nin aynısını inşa ederek sembolize eden Çinli öğrencileri; 2001 yılında "Amerikan Haklar Bildirisi"nin kopyasını isteyen özgürlüğüne yeni kavuşmuş Afganları; bugün evlerinin mahremiyetinde, yasaklanmış Amerikan videolarını ve uydu yayınlarını gizli kapaklı izleyen genç İranlıları bir düşünün. Bunların hepsi ABD'nin yumuşak gücünün örnekleridir. Diğerlerinin, sizin ideallerinize hayran kalmalarını ve sizin istediklerinizi istemelerini sağlayabildiğiniz zaman, onları sizinle aynı doğrultuda hareket ettirmek için eskisi kadar "havuç ve sopa yöntemini" kullanmanıza gerek kalmaz. Baştan çıkarmak, zor kullanmaktan her zaman daha etkilidir ve demokrasi, insan hakları ve bireysel fırsatlar gibi birçok değer oldukça baştan çıkarıcıdır. General Wesley Clark'ın da dediği gibi, yumuşak güç, "bize, geleneksel güçler dengesi siyasetinin sert sınırlarının çok daha ötesinde bir nüfuz kazandırmıştır."[5] Ancak, kibirli davranır ve daha derin değerlerimizin asıl mesajını ortadan kaldırırsak, bu cazibe iticiliğe dönüşebilir.

Amerika Birleşik Devletleri, Roma İmparatorluğu›ndan beri diğer tüm yönetimlerden daha güçlü olabilir; fakat Roma gibi, ABD de, yenilmez ya da ele geçirilemez değildir. Roma, başka bir imparatorluğun yükselişine değil, barbar akınlarının şiddetli saldırılarına boyun eğmiştir. Günümüzün yüksek teknoloji teröristleri de yeni barbarlardır. Dünya terörizmle mücadeleye daha fazla yönelirken, birçok faktörün ABD'nin kontrolü dışında olduğu da giderek daha belirgin hale gelmektedir. ABD, dünyanın uzak bölgelerinde saklanan her şüpheli el-Kaide liderini tek başına ele geçiremez. Diğer ülkeleri kendisine yabancılaştırmadan ve barışı kazanmak için ihtiyacı olan iş birliğini kaybetmeden, canı her istediğinde bir savaş başlatamaz.

2003 baharında Irak'taki dört haftalık savaş, ABD'nin bir zorbayı deviren sert askerî gücünün göz kamaştırıcı bir gösterisi olmuş; fakat terörizme karşı zafiyetimizi ortadan kaldırmamıştır. Ayrıca, yumuşak gücümüz, yani başkalarını kendi tarafımıza çekme becerimiz açısından da pahalıya mâl olmuştur. Savaştan sonra, Pew Araştırma Merkezi (Pew

Research Center) tarafından yapılan bir anket, hükûmetlerinin savaşa destek verdiği İspanya ve İtalya gibi ülkelerde bile Birleşik Devletler'in popülerliğinin bir önceki yıla oranla ciddî oranda azaldığını ve ABD'nin itibarının Fas'tan Türkiye ve Güneydoğu Asya'ya kadar tüm Müslüman ülkelerde dibe vurduğunu göstermiştir. Halbuki uzun vadede terörist, kirli para ve tehlikeli silah akışını izlemek için Birleşik Devletler'in bu ülkelerin yardımına ihtiyacı olacaktır. *Financial Times*'ın ifadesiyle "ABD, bu yüzden, savaşı kazanmak için sert güç kullanmada gösterdiği beceriyi barışı kazanmak için yumuşak güç kullanırken de göstermek zorunda kalacaktır."[6]

"Yumuşak güç" kavramını ilk kez, 1990 yılında yayımlanan ve o zamanlar ABD'nin düşüşte olduğu yönündeki yaygın görüşü reddeden *Bound to Lead* (*Önderlik Etmeye Mecbur*) adlı kitabımda geliştirmiştim. ABD'nin sadece askerî ve ekonomik güç açısından değil, yumuşak güç adını verdiğim üçüncü bir boyutta da en güçlü ülke olduğunu belirtmiştim. İlerleyen yıllarda, bu kavramın kamusal söyleme girdiğini ve ABD dışişleri bakanı, İngiltere dışişleri bakanı, siyasî liderler, köşe yazarları ve tüm dünyada akademisyenler tarafından kullanıldığını görmekten mutluluk duydum. Bununla birlikte bazıları bu kavramı yanlış anladı, yanlış kullandı ve yalnızca Coca-Cola, Hollywood, kot pantolon ve paranın etkisiymiş gibi önemsizleştirdi. Daha da rahatsız edici olanı ise, bazı siyasetçilerin yumuşak gücümüzün önemini göz ardı etmelerini ve onu gereksiz yere çarçur ederek bedelini hepimize ödetmelerini izlemekti.

1990'da hakkında uyarıda bulunduğum "*düşüşçülük*"e karşı bir hata olan "*zafercilik*" ile ilgili uyarıda bulunan *The Paradox of American Power* (*Amerikan Gücünün Paradoksu*) adlı kitabımı yazarken 2001 yılında yumuşak güç kavramına geri döndüm. Yaklaşık on iki sayfayı yumuşak güce

ayırdım; fakat bu, çok-taraflılık ve dış politika hakkında daha kapsamlı bir görüşün yalnızca küçük bir bölümüydü. Arkadaşlarım ve eleştirmenler, bu kavramın dış politikada doğru şekilde anlaşılmasını ve kullanılmasını istiyorsam, tüm yönleriyle ele almamı ve geliştirmemi tavsiye ettiler. İşte bu kitabın amacı budur.

Bu kitap, Irak Savaşı öncesinde, sırasında ve sonrasında ortaya çıkan endişe verici uluslararası ilişkileri yansıtmaktadır. George W. Bush, babasının kapsamlı bir koalisyon kurduğu 1991 Körfez Savaşı'ndan farklı olarak, 2003 yılında ikinci bir Birleşmiş Milletler kararı olmaksızın ve sadece destekçi ülkelerden oluşan küçük bir koalisyonla Irak'a saldırmaya karar vermiştir. Böyle yaparak kurumların ve müttefiklerin, yönetimindeki birçok kişiyi yıpratan baskılarından kurtulmuş; öte yandan eylemlerimizin meşruluğuna ilişkin şüphelere ve ABD'nin baskın gücünü nasıl kullanacağı konusunda yaygın endişelere neden olmuştur. Dünya genelinde ABD'nin cazibesindeki ani düşüş, Irak'ın işgali ve yeniden yapılandırılması konusunda destek toplanmasını da zorlaştırmıştır. Barışı kazanmak, savaşı kazanmaktan daha zordur ve barışı kazanmak için yumuşak güç oldukça önemlidir. Irak'ta savaşa girmemiz, sert gücümüz açısından ne kadar baş döndürücü bir zaferse, yumuşak gücümüz açısından da o kadar maliyetli olmuştur.

Daha önceki çalışmamı bilen okuyucular, haklı olarak, Irak Savaşı'nın tartışılmasının dışında bu kitapta neyin yeni olduğunu sorabilirler. Cevap "çok fazla şey"dir. Elbette, temel kavramların açıklandığı 1. Bölüm başta olmak üzere bazı örtüşmeler bulacaklardır. Fakat bu kitapta, tanımı netleştirdim, örnekleri genişlettim, yeni anketlerin verilerini ve tarihî araştırmaları kullandım ve daha önceki çalışmalarımın hiçbirisinde yapmadığım şekilde yumuşak

gücün muhtemel sonuçlarını ve sınırlarını inceledim. 1. Bölüm'de, ayrıca, uluslararası siyasette gücün değişen bağlamı ve yumuşak gücün geçmişe nazaran daha önemli hale gelmesinin sebeplerine ilişkin analizim de yer almaktadır.

2. Bölüm'de, kültürümüzde, yerel değerlerimiz ile politikalarımızda ve dış politikamızın özünde ve biçiminde Amerikan yumuşak gücünün kaynaklarını incelenmektedir. Yumuşak güce sahip tek millet Amerikalılar olmadığından, 3. Bölüm'de diğer devletlerin ve devlet dışı aktörlerin yumuşak gücü ele alınmaktadır. 4. Bölüm'de, yumuşak gücün kamu diplomasisi yoluyla nasıl kullanılacağı konusunda uygulamaya ilişkin sorunlar incelenmekte ve sonuç bölümünde, Irak Savaşı'ndan sonra tüm bunların Birleşik Devletler dış politikası için ne anlama geldiğini özetlenmektedir.

Amerikalılar –ve diğer ülkeler– küreselleşmenin karanlık yüzünün ve yeni teknolojilerle birlikte savaşın özelleştirilmesinin getirdiği benzeri görülmemiş bir tehditle karşı karşıyadırlar. Aslında yeni ulusal güvenlik stratejimizin odak noktası da budur ve zaman zaman terörizmle savaş olarak özetlenmektedir. Soğuk Savaş gibi, terörün farklı biçimlerinin yarattığı tehditler hemen ortadan kalkmayacak ve sert askerî güç hayati bir rol oynayacaktır. Fakat ABD hükûmeti, sert güç için, yumuşak güç için yaptığından dört yüz kat daha fazla harcama yapmaktadır. Soğuk Savaş tehdidi gibi, bu duruma da yalnızca askerî güçle karşılık verilemez. İşte bu yüzden Amerikalıların –ve diğer ülkelerin– yumuşak gücü daha iyi anlamaları ve uygulamaları şarttır. Akıllı güç ne sert ne de yumuşak güçtür. Her ikisidir.

Joseph S. Nye, Jr.
Sandwich, New Hampshire
Ocak 2004

TEŞEKKÜR

Yumuşak güç kavramını ben bulmuş olsam da bu kitap yalnızca bana ait değildir. Katkılarından ötürü birçok insana teşekkür borçluyum. Listenin en başında, değerli fikirlerini, önerilerini ve sonsuz bilgi birikimini sunan kusursuz araştırma asistanım Matthew Kohut'a. Hiç yorulmadan çalıştı ve çok yaratıcıydı. Lisansüstü eğitimini yapmak üzere ayrılmadan önce, Alexandra Scacco da bu rolü aynı güç ve zekayla yerine getirmişti ve önerilerinin birçoğu bu kitapta yer buldu. Onun selefi Neil Rosendorf doğrudan kitap üzerinde çalışmasa da kültürel diplomasi tarihini anlatmama yardımcı oldu ve 2. ve 4. Bölümler'de kesinlikle etkisi oldu. Bu harika genç meslektaşlarımla çalışma ayrıcalığına sahip olmaktan onur duyuyorum.

Birçok kişinin iş birliği, araştırma görevlerini oldukça kolaylaştırdı. Pew Araştırma Merkezi'nden Andrew Kohut ve Nicole Speulda verilerini ve değerli yardımlarını esirgemediler, Ulusal Arşiv'den Sally Kuisel, Dışişleri Bakanlığı'ndan Susan N'Garim ve Erin Carriere ve Harvard Üniversitesi Kütüphanesi araştırma görevlileri Suzanne

Wones, Julie Revak ve Carla Lillvik çok değerli katkılarda bulundular.

Ayrıca, yıllar içinde politika analizi için böylesine destekleyici ve entelektüel bir ortam sağlayan Kennedy Siyasal Bilgiler Fakültesi'ndeki (Kennedy School of Government) meslektaşlarıma da müteşekkirim. Fakülte çalışma grubunun "21. Yüzyıl'da Yönetişim Vizyonları" konusundaki tartışmalarından birçok fikir edindim. Graham Allison, Mark Moore, John Ruggie, Stephen Walt ve Joan Goodman Williamson, taslak halindeki bölümlerde, değerli yorumlarıyla bana yardımcı oldular. Diğer arkadaşlarımdan, eski öğrencilerimden ve ailemden Kurt Campbell, Fen Hampson, Stanley Hoffman, Ann Hollick, Peter Feaver, Ben Nye ve Stephen Yetiv, değerli yardımlarını sundular. 30 yıldan fazladır yakın arkadaşım olan ve birlikte çalıştığım Robert Keohane'e ise özel bir yer ayırmalıyım. Taslak bölümlere ilişkin dikkatli eleştirilerini sunmasının yanı sıra, yıllar boyunca birlikte yazdıklarımızdan ve konuşmalarımızdan o kadar çok şey öğrendim ki, yazdığım her şeyin altında sonu gelmeyen dipnotlarla ona göndermede bulunmam gerekir. Ve zeki ve duyarlı bir editörlük çalışması için Kate Darnton'a minnettarım.

Her zaman olduğu gibi, en derin teşekkürüm, harikulade yumuşak gücü olan kadına, Molly Harding Nye'a...

1

GÜCÜN DEĞİŞEN DOĞASI

Dört yüzyıldan daha da önce, Niccolò Machiavelli, İtalya'daki prenslere, korkulan biri olmanın sevilen biri olmaktan daha önemli olduğunu salık vermiştir. Ancak günümüz dünyasında, en iyisi her ikisi de olmaktır... Kalpleri ve zihinleri kazanmak daima önemli olmuştur ancak küresel bilgi çağında çok daha önemli hale gelmiştir. Bilgi güçtür ve modern bilgi teknolojisi, bilgiyi tarihte hiç olmadığı kadar geniş alanlara yaymaktadır. Buna rağmen, siyasî liderler, gücün doğasının nasıl değiştiğini ve daha özelleştirirsek gücü kullanmak için yumuşak boyutları stratejilerine nasıl dahil edeceklerini düşünmeye çok az vakit ayırmaktadırlar.

GÜÇ NEDİR?

Güç, hava durumu gibidir. Herkes ona bağlıdır ve onun hakkında konuşur; fakat çok azı onu anlar. Tıpkı çiftçilerin ve meteorologların hava durumunu tahmin etmeye çalışmaları gibi, siyasî liderler ve analistler de güç ilişkilerindeki değişiklikleri tanımlamaya ve öngörmeye çalışırlar. Güç,

aynı zamanda aşk gibidir: Yaşaması, tanımlanmasından ve ölçülmesinden daha kolaydır; fakat bu onun gerçekliğini azaltmaz. Sözlük anlamıyla güç, bir şeyi yapabilme kapasitesidir. En genel anlamıyla, güç, birinin, istediği sonuçları elde edebilme becerisi demektir. Yine sözlüğe göre, güç, bu amaca ulaşmak için başkalarının davranışlarını etkileme becerisine sahip olma anlamına da gelmektedir. Daha da açarsak, güç, istenilen sonuçları elde etmek için başkalarının davranışlarını etkileme becerisidir. Ancak başkalarının davranışlarını etkilemenin birçok yolu vardır. Tehdit yoluyla zorlayabilir, karşılığını ödeyerek teşvik edebilir veya cezbetme yoluyla sizin istediklerinizi istemeye ikna edebilirsiniz.

Bazıları, gücü dar bir çerçevede yalnızca komut verme ve zorlama açısından düşünürler. Bunu, diğer insanlara başka türlü yapmayacakları bir şeyi yaptırabildiğinizde tecrübe edersiniz.[1] "Zıpla" dersiniz, zıplarlar. Bu, basit bir güç testi gibi görünse de bazı şeyler başta göründükleri kadar basit değildir. Bu komutu verdiğiniz kişilerin, örneğin benim torunlarım gibi, zıplamayı zaten sevdiklerini varsayalım? Gücü, başkalarının değişen davranışları açısından ölçerken, öncelikle bu kişilerin tercihlerini bilmemiz gerekir. Aksi takdirde, kendisi öttüğü için güneş doğdu sanan horoz misali kendi gücümüz hakkında yanılgıya düşebiliriz. Şartlar değiştiğinde, güç ortadan kalkabilir. Okul bahçesinde diğer çocukları korkutan ve komut vererek zıplamalarını sağlayan zorba çocuk, teneffüs bitip de katı bir sınıf ortamına dönüldüğü anda gücünü kaybeder. Zalim bir diktatör, bir muhalifini hapse atabilir veya idam edebilir; ancak sözkonusu muhalif gerçekten şehit olmak istiyorsa, bu onun gücünü ispatlamayabilir. Güç, her zaman ilişkilerin var olduğu duruma bağlıdır.[2]

Diğerlerinin, komutlarımız olmadığında nasıl davranacaklarını önceden kestirmek genellikle zordur. Dahası, ilerleyen bölümlerde de göreceğimiz gibi, kimi zaman komut vermeden davranışları etkilemek suretiyle de istediğimiz sonuçlara ulaşabiliriz. Eğer amaçlarımın meşru olduğuna inanırsanız, tehdit veya teşvik kullanmadan sizi bir şey yapmaya ikna edebilirim. Diğerlerinin üstünde çok fazla somut güce sahip olmadan da istenilen birçok sonucun elde edilmesi mümkündür. Örneğin, bazı sadık Katolikler, Papa'nın idam cezası hakkındaki öğretilerine riayet edebilir; ancak bunun nedeni aforoz edilme korkusu değil, Papa'nın ahlaki otoritesine duyulan saygıdır. Veya bazı köktendinci Müslümanları, Usame Bin Ladin'in eylemlerini desteklemek için cezbeden, karşılıklar veya tehditler değil, Bin Ladin'in hedeflerinin meşruluğuna inanmalarıdır.

Meslekten politikacılar ve sıradan insanlar, davranış ve motivasyon konularını genellikle fazla karmaşık bulurlar. Böylece, gücün ikinci bir tanımına yönelir ve gücü, kısaca, sonuçları etkileyebilen becerilere veya kaynaklara sahip olmak olarak tanımlarlar. Bu nedenle, büyük bir nüfusu, geniş toprakları, zengin doğal kaynakları, ekonomik dayanıklılığı, askerî kuvvetleri ve sosyal istikrarı olan bir ülkenin güçlü olduğunu düşünürler. Bu ikinci tanımın özelliği, gücü, daha somut, ölçülebilir ve tahmin edilebilir göstermesidir. Ancak bu tanımda da bazı sıkıntılar sözkonusudur. İnsanlar, gücü, güç üreten kaynaklarla eş anlamlı olarak tanımladıklarında, bazen, yeterli güce sahip olanların, istedikleri sonuçları her zaman elde edemedikleri çelişkisiyle karşı karşıya kalırlar.

Güç kaynakları, para gibi mübadele edilebilir değildir. Bir oyunda kazandıran, başka bir oyunda işe yaramayabilir. Oyun briçse, pokerde kazanmanızı sağlayacak bir el gel-

Bilgi çağında daha fazla önem kazanmakta olan yumuşak güç, sadece resmî hükûmet eylemlerinin bir sonucu olmaktan ziyade, kısmen sosyal ve ekonomik bir yan üründür. Kendilerine özgü bir yumuşak güce sahip kar amacı gütmeyen kuruluşların, hükûmetin çalışmalarını zorlaştırması ve engellemesi mümkün olduğu gibi popüler kültürün ticarî tedarikçileri, hükûmetin hedeflerine ulaşmasına yardımcı ya da engel olabilirler. Ancak, iyi kullanmasını öğrendiği takdirde, daha büyük ve uzun vadeli eğilimler ABD'ye yardımcı olabilir. İç ve dış politikalar, demokrasi, insan hakları, her şeye açık olma ve başkalarının fikirlerine saygıyla uyumlu olduğu sürece, ABD, bu küresel bilgi çağının eğilimlerinden yararlanacaktır. Ancak ABD'nin kibriyle değerlerinin daha derin mesajını gölgelemesi tehlikesi sözkonusudur. Bir sonraki bölümde de göreceğimiz gibi, üst ya da alt Amerikan kültürü, bilgi çağında yumuşak güç üretilmesine hâlâ yardımcı oluyor olsa da, yalnızca ABD'nin Sesi gibi programlar ya da Fullbright burslarıyla değil, daha da önemlisi, politikalar kibirden kaçınıp diğerlerinin hayranlık beslediği değerleri koruduğunda hükûmetin eylemleri de aynı şekilde önemlidir. En iyi mesajımızı ezip geçmeyi bıraktığımız takdirde, bilgi çağının daha büyük eğilimleri ABD'nin lehinedir. Akıllı güç, sert ve yumuşak gücümüzü nasıl bir araya getireceğimizi daha iyi öğrenmek demektir.

2

ABD'NİN YUMUŞAK GÜCÜNÜN KAYNAKLARI

Ekonomik başarıların sadece zenginliğe değil aynı zamanda itibar ve cazibeye de nasıl katkı sağladığı göz önünde bulundurulduğunda, ABD, yumuşak güç sağlaması muhtemel çok fazla kaynağa sahiptir. Dünyanın en büyük ekonomisi olmasının yanı sıra, en iyi 500 küresel şirketin yaklaşık yarısı Amerikan şirketidir ve bu oran ikinci sırada yer alan Japon şirketlerinin sayısının beş katına eşittir.[1] En iyi 100 dünya markasının altmış ikisi ve en iyi on işletme fakültesinin sekizi Amerikalıdır.[2]

Sosyal endeksler de benzer bir durum göstermektedir. Aşağıdaki örneklere bir bakalım:

- ABD, ikinci sırada gelen Almanya'dan altı kat daha fazla yabancı göçmen akınına uğramaktadır.[3]
- Hint sineması Bollywood'da bir yıl içinde daha fazla film yapılmasına rağmen, ABD, açık ara farkla dünyanın bir numaralı film ve televizyon programı ihracatçısıdır.[4]
- Kendi ülkeleri dışındaki üniversitelere kaydolan 1,6

milyon öğrencinin, yüzde 14'ü İngiltere'de, yüzde 28'i ise ABD'de eğitim görmektedir.[5]

- 2002 yılında Amerikan eğitim kurumlarında bulunan yabancı öğretim üyesi sayısı 86.000'den fazladır.[6]

Diğer oranlara bakıldığında ise, ABD...;

- ...tüm ülkelerden daha fazla sayıda kitap yayımlamaktadır.
- ... ikinci sırada yer alan Japonya'nın iki katı oranında müzik satışı yapmaktadır.
- ... Japonya'dan on üç kat daha fazla internet sitesi sunucusuna sahiptir.
- ...fizik, kimya ve ekonomi dalında Nobel ödüllerinde ilk sıradadır.
- ...Nobel edebiyat ödülünde Fransa'dan sonra çok az farkla ikincidir.
- ...ikinci sırada yer alan Japonya'dan neredeyse dört kat daha fazla bilimsel makale ve gazete makalesi yayımlamaktadır.[7]

Elbette, ABD, potansiyel cazibeye ilişkin oranların hepsinde ilk sırada değildir. 2003 yılında Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın yaşam kalitesi indeksine göre (gelir seviyesinin yanı sıra eğitim, sağlık ve ortalama yaşam süresinde), yaşanabilecek en iyi ülkeler sıralamasında, Norveç, İzlanda, İsveç, Avustralya ve Hollanda, ABD'nin önündedir.[8] Ülke sakinlerine verilen patent sayısında ve araştırma ve geliştirmeye harcanan gayrisafi millî hasılada Japonya ABD'yi geçmiştir. Sığınmacılar için bir liman olarak, İngiltere ve Almanya daha öndedir. Fransa ve İspanya, ABD'den daha fazla turist çekmektedir (ancak turizmden elde edilen gelir açısından ABD daha öndedir). Sıra "itici göstergelere" geldiğindeyse, ABD, kalkınmaya sağlanan yardım miktarında zengin ülkeler listesinin neredeyse en altında, fakat tutuklu nüfusu açısından listenin en başında yer almaktadır.[9]

Güç için, iticilik yaratan bazı oranların yüksek olmasından daha önemlisi, önceki bölümde de gördüğümüz gibi, potansiyel güç kaynaklarının, istenilen sonuçların elde edilmesi açısından her zaman gerçek bir güce dönüşmemesidir. Bunun sağlanabilmesi için, potansiyel yumuşak gücün hedef kriterinin, belirli bir takipçi kitlenin gözünde cazip olması ve bu cazibenin politik sonuçları etkilemesi gerekmektedir. Bu bölümde, sözkonusu cazibenin, önemli politik sonuçları nasıl etkilediğine ilişkin birkaç örnek göreceğiz. Fakat daha önce, ABD'nin cazibesindeki değişimin nedenlerine ve bunun politik sonuçları nasıl etkileyebildiğine bir bakalım.

AMERİKAN KARŞITLIĞININ YÜKSELİŞİ VE DÜŞÜŞÜ

Etkileyici kaynaklarına rağmen, ABD'nin cazibesi 2003 yılında oldukça hızlı bir biçimde azalmıştır. Irak Savaşı'ndan önce yapılan anketler, ABD'nin Avrupa ülkelerinin birçoğunda, kendisine verilen desteğin yaklaşık yüzde 30'unu kaybettiğini göstermiştir. Sözkonusu destek düzeyi, İslam ülkelerinde daha da düşüktür. Savaştan sonra kamuoyu araştırması yapılan 19 ülkenin yaklaşık üçte ikisinde halkın büyük bir çoğunluğu ABD aleyhine görüş bildirmiştir. Olumsuz görüş bildirenlerin büyük bir kısmı, genel olarak ABD'yi değil, Bush yönetiminin politikalarını suçladıklarını ifade etmişlerdir.[10]

Amerikan politikalarına karşı olmak, genel olarak ABD'ye karşı olmakla aynı şey değildir. Politikalara duyulan

ŞEKİL 2.5 Güneydoğu Asya'da ABD'nin Cazibesinin Boyutları

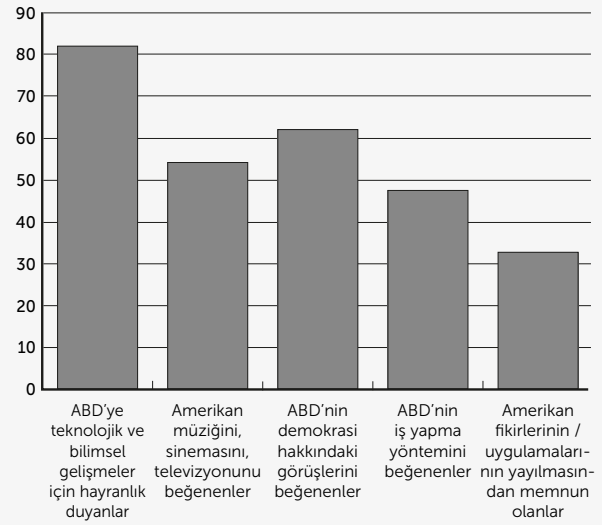

Kaynak: Pew Küresel Eğilimler Projesi, *2002'de Dünya Ne Düşünüyor?*

Halkının çoğunluğu Müslüman olmayan altı Asya ülkesindeki ortalama oranlar

ŞEKİL 2.6 Afrika'da ABD'nin Cazibesinin Boyutları

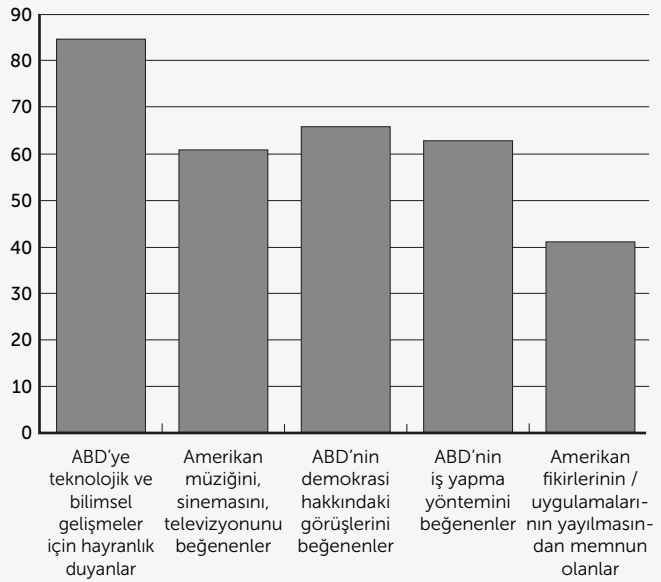

Kaynak: Pew Küresel Eğilimler Projesi, *2002'de Dünya Ne Düşünüyor?*

On Afrika ülkesindeki ortalama oranlar

ŞEKİL 2.7 Amerika Kıtasında ABD'nin Cazibesinin Boyutları

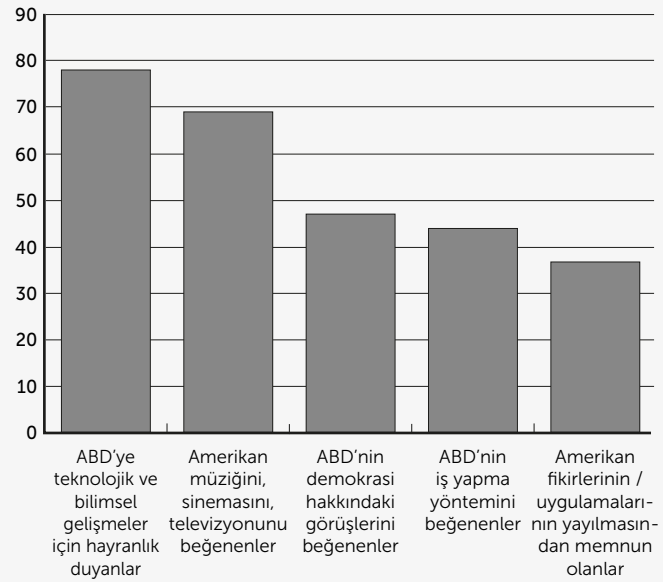

Kaynak: Pew Küresel Eğilimler Projesi, *2002'de Dünya Ne Düşünüyor?*

Dokuz Kuzey ve Güney Amerika ülkesindeki (ABD hariç) ortalama oranlar

3

DİĞERLERİNİN YUMUŞAK GÜCÜ

ABD muazzam yumuşak güç kaynaklarına sahiptir ve istediği sonuçları elde etmek için bu kaynakları çoğu zaman etkili bir biçimde kullanmaktadır. Bilgi çağının lideri olarak ABD'nin rolü göz önünde tutulursa, ustalıkla hareket etmesi halinde Amerikan yumuşak gücü açısından fırsatlar artabilir. Fakat ABD yalnız değildir. Diğerleri de, yani hem diğer ülkeler hem de devlet dışı aktörler, ABD'nin tercih ettiği sonuçları elde etmesine yardımcı ya da engel olacak şekilde kullanılabilecek bir yumuşak güce sahiptir.

SOVYETLER BİRLİĞİ

Soğuk Savaş sırasında ABD'nin yumuşak güç kaynakları açısından başlıca rakibi, dünyanın geri kalanını komünist sistemin cazibesine ikna etmek için geniş çaplı bir kampanya yürüten Sovyetler Birliği olmuştur. 1. Bölüm'de de bahsedildiği gibi, 1945'ten sonra Sovyetler Birliği, Hitler'e direnişi nedeniyle Avrupa'da ve Avrupa emperyalizmine karşı olması nedeniyle de Afrika ve Asya gibi sömürgeleş-

miş bölgelerde çok sayıda insanı cezbetmiştir. Komünizmin ütopyacı vaatleri, dünyanın çeşitli bölgelerinde birçok insanı kendine çekmiş ve Moskova, ulusal komünist partileri kendi çıkarlarına hizmet etmesi için kullanmıştır. Bunun yanı sıra, Sovyetler Birliği, üst kültürün geliştirilmesi, radyo ve televizyon yayınları, Batı hakkında yanlış bilgiler yayılması ve nükleer karşıtı protestolara, barış hareketlerine ve gençlik örgütlerine sponsorluğu içeren aktif bir kamu diplomasisi programı için milyarlar harcamıştır.

Savaş sonrası yeniden yapılanmanın ilk dönemlerinde, yüksek iktisadî büyüme oranları, Sovyetlerin Batı'yı geride bırakma iddiasını güçlendirmiştir. Nikita Kruşçev'in 1959 yılındaki ABD ziyareti sırasında, Sovyetler Birliği'nin bir gün ABD'yi tarihe gömeceği yönündeki iddiası birçok kişi tarafından ciddiye alınmıştır. Sovyet ekonomisinin gözle görülür başarısı, Sovyetler'e sadece sert güç kaynakları değil, bir miktar yumuşak güç kaynağı da sağlamıştır. 1957'de ilk uzay uydusu Sputnik'in fırlatılması, Avrupa ülkelerinde çok sayıda insanın, SSCB'nin uzay alanında ABD'den daha ileride olduğuna ve Sovyet kültüründe bilimin ABD'ye kıyasla daha saygın bir yerde olduğuna inanmasını sağlamıştır.[1] Bu yatırımlar, askerî açıdan verdiği sonuçların yanı sıra, Sovyet yumuşak gücünü ve Sovyetler Birliği'nin, komünizmin "bilimsel sosyalizm" olduğu yönündeki iddiasını da güçlendirmiştir.

SSCB, sanat alanında harcadığı büyük meblağlarla kültür ve eğitim sistemlerinin üstünlüğünü göstermeye de büyük önem vermiştir. Bolşov ve Kirov bale toplulukları ve Sovyet senfoni orkestrası, yaygın kabul görmüştür (sosyalist realist sanat için aynı şeyi söylemek mümkün değildir). Sovyetler, spora da büyük yatırımlar yapmıştır ve yıllar boyunca Sovyet olimpiyat ekipleri, Kış Olimpiyatları'nda

ABD'den daha fazla altın madalya kazanırken Yaz Olimpiyatları'nda da ikinci sırada yer almışlardır. Bununla birlikte, popüler kültür, tamamen farklı bir hikayedir. Sovyet sisteminin kapalı yapısı ve burjuva kültürünün etkilerini ülkeye sokmamak için gösterilen daimî çaba nedeniyle, Sovyetler Birliği, sinema, televizyon veya popüler müzik alanında ABD'nin küresel etkisiyle hiçbir zaman rekabet edememiş ve kitlesel kültür konusunda mücadeleyi bırakmıştır. Son bölümde de gördüğümüz gibi, Amerikan müziği ve sineması Sovyetler Birliği'ne derin etkilerle sızmıştır; fakat Sovyet ulusal ürünleri, hiçbir zaman denizaşırı bir pazar bulamamıştır. Sosyalist bir Elvis hiç olmamıştır. Magazin dergisi *Soviet Life* (*Sovyet Yaşamı*) veyahut da televizyon dizisi *Russian Language and People* (*Rus Dili ve İnsanı*) gibi devlet destekli çabalar, popüler kültürün boş salonunda güçsüz yankılar olarak kalmıştır. Sovyet kültürü, çok fazla yumuşak güç kaynağı üretememiştir.

Batı Avrupa'da yapılan anketler, Sovyetler'in, yumuşak güçlerini yayma konusunda ne kadar etkisiz olduklarını ortaya koymaktadır. Göstermiş oldukları çabalar, cazibelerini artırmada pek de işe yaramamıştır. Örneğin, 1959 yılında, İtalyanların yüzde 32'si, İngilizlerin yüzde 24'ü, Fransızların yüzde 17'si ve Almanların sadece yüzde 7'si, SSCB hakkında olumlu görüş bildirmiştir. ABD hakkındaki oranlar ise çok daha yüksektir. 1981'de, İtalyanların yüzde 21'i, İngilizlerin yüzde 12'si, Fransızların yüzde 19'u ve Almanların yüzde 8'i Sovyetler hakkında olumlu görüş bildirmiştir. Yalnızca 1989 yılında, Mikail Gorbaçov en sonunda Sovyet politikalarını değiştirip Soğuk Savaş'a bir son verdikten sonra, Sovyetler'e duyulan sempati oranı, İtalyanlar arasında yüzde 65'e, İngilizler arasında yüzde 59'a, Fransızlarda yüzde 45'e ve Almanlarda olağanüstü

4

YUMUŞAK GÜCÜ KULLANMAK

Devletler, tehdİtler savurmak, savaşmak ve beceri ve şansın bileşimiyle makul bir süre içinde istenen sonuçlara ulaşmak için askerî güçlerini kullanırlar. Benzer şekilde, ekonomik güç de genel itibariyle dolambaçsız bir konudur. Devletler bir gece içinde yabancı banka hesaplarını dondurabilir ve çok hızlı bir biçimde rüşvet veya yardım dağıtabilirler (bununla birlikte ekonomik yaptırımların istenilen sonuçları vermesi uzun zaman alabilir). Yumuşak gücü kullanmak ise daha zordur, zira 1. Bölüm'de de gördüğümüz üzere önemli yumuşak güç kaynaklarının büyük bir kısmı devletin kontrolü dışındadır ve bu kaynakların etkisi büyük ölçüde açık fikirli takipçi kitle tarafından kabul görmesine bağlıdır. Dahası, yumuşak güç kaynakları, politikalar için ortam hazırlamak suretiyle genellikle dolaylı yoldan çalışır ve istenen sonuçları vermesi bazen yıllar alır.

Elbette ki, bu farklar bir derece meselesidir. Bütün savaşlar ve ekonomik eylemler istenen sonuçları hemen vermeyebilir –Vietnam Savaşı'nın süresi ve sonunda mağlup olunması veya ekonomik yaptırımların tarih boyunca de-

nendiği örneklerin sadece üçte birinde istenen sonuçları vermesi gibi.[1] Saddam Hüseyin, Irak'taki yaptırımlarını on yıldan daha fazla sürdürmüş ve ABD dört haftalık askerî harekatla Saddam rejimini devirmiş olmasına rağmen, bu olay Irak'taki hedeflerine ulaşmak için sadece ilk adım olmuştur. Eski bir subayın da ifade ettiği gibi, iyi bir harekatın göstergesi, yıktıkları değil yarattıklarıdır ve jürinin Irak Savaşı'yla ilgili birkaç yıl sürecek muhakemesine bağlıdır.[2] Dahası, kimi zaman bilginin yayılması, istenen bir sonucu çabucak verebildiği gibi engelleyebilir de... Bununla birlikte genel olarak, sert güç kaynaklarına kıyasla yumuşak güç kaynaklarını kullanmak daha yavaş, daha karmaşık ve daha külfetlidir.

İLK ÇABALAR

Yumuşak güç kaynaklarını kullanmanın zor olması, devletleri denemekten alıkoymamıştır. Örneğin Fransa'yı ele alalım. Fransa 17. ve 18. Yüzyıllar'da kültürünü tüm Avrupa'ya tanıtmıştır. Fransızca, sadece diplomasi dili haline gelmekle kalmamış, Prusya'da ve Rusya'da olduğu gibi bazı yabancı mahkemelerde bile kullanılmıştır. Ülke, Fransız Devrimi esnasında, dış ülkelerin liderlerini kontrol etmeye ve devrim ideolojisini kullanarak bu ülkelerin halklarının doğrudan ilgisini cezbetmeye çalışmıştır. Fransa-Prusya Savaşı'nda alınan yenilgiden sonra, Fransız hükûmeti 1883 yılında kurulan "Alliance Française" aracılığıyla Fransız dilini ve edebiyatını tanıtmak suretiyle ülkenin zedelenen itibarını yeniden düzeltmeyi amaçlamıştır. Tarihçi Richard Pells'e göre, "Böylece Fransız kültürünün dışarıya tanıtılması, Fransız diplomasisinin önemli bir unsuru haline gelmiştir."[3] Fransa'nın ardından, İtalya, Almanya ve diğer ülkeler de bezer bir yol izleyerek kültürlerini denizaşırı ülkelere tanıtacak enstitüler kurmuşlardır.

Birinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesiyle, yumuşak güç kullanımına yönelik çabalara hız verilmiş, birçok hükûmet kendi davasının propagandasını yapmak için bürolar kurmuştur. ABD, kendi bürosunu kurmakla kalmamış, savaşa girmesinden önceki yıllarda, İngiltere ve Almanya'nın Amerikan kamuoyunda olumlu bir imaj yaratma konusundaki rekabeti nedeniyle diğer ülkelerin çabalarının da ana hedefi haline gelmiştir. Alman kitlesel propagandasının beklenenin tam aksi etkilerini fark eden İngiltere, Amerikalı seçkin sınıfa odaklanmak ve yumuşak satış yolunu kullanmak suretiyle bu konuda daha başarılı olmuştur. Savaş dönemi propagandaları üzerine yapılan akademik bir çalışmada, "Aristokratik farklılıkların sadece ışıması bile, sadık Cumhuriyetçileri memnun etmek ve böylesine bir asalet, zarafet ve nezaket ortaya koyabilen bir ülke hakkında coşku uyandırmak için yeterliydi."[4] diye belirtilmiştir.

ABD, bilgiyi ve kültürü diplomatik amaçlar için kullanma konusunda, nispeten geç kalmıştır. 1917 yılında, başkan Woodrow Wilson, gazeteci dostu George Creel'in yönetiminde Kamu Bilgilendirme Komitesi'ni kurmuştur. Wilson, Creel'in görevinin "pazarlama açısından muazzam bir girişim, reklamcılık açısından dünyanın en müthiş macerası" olduğunu söylemiştir.[5] Creel, birimin faaliyetlerinin propaganda içermediğini ve yalnızca eğitim ve bilgilendirme amaçlı olduğunu iddia etmiştir. Fakat gerçekler inkar ettikleriyle çelişmiştir. Creel, diğer faaliyetlerin yanı sıra, turlar düzenlemiş, "Amerikancılığın Temel İlkeleri" üzerine broşürler dağıtmış, hükûmet tarafından işletilen bir haber ajansı kurmuş, film yapımcılarına savaş zamanında kıt kaynaklardan pay tahsis edilmesini sağlamış ve filmlerin ABD'yi olumlu bir açıdan göstermesi için çabalamıştır.[6]

5

YUMUŞAK GÜÇ VE ABD'NİN DIŞ POLİTİKASI

Amerikan karşıtlığı son birkaç yılda artış göstermiştir. Deneyimli diplomat Thomas Pickering, 2003 yılının "Amerikan karşıtlığının uzun zamandır görülen en üst noktası" olduğu kanaatindedir.[1] Anketler, yumuşak güç konusundaki kayıplarımızın büyük ölçüde dış politikamıza bağlı olduğunu göstermektedir. "Yaygın ve revaçta olan görüşlerden birisi de, ABD'nin klasik bir emperyalist güç olduğudur... Bu durum, Montreal'de Amerikan ulusal marşını yuhalayan hokey taraftarlarından, değişim öğrencisi olarak ABD'ye gitmek istemeyen İsviçreli lise öğrencilerine kadar farklı kişilerce farklı yollardan ifade edilmektedir."[2] Avustralyalı bir gözlemci, "Irak'tan öğrenilen ders, ABD'nin yumuşak gücünün azalmakta olduğudur. Bush, daha geniş bir askerî koalisyon oluşturmayı veya BM'nin onayını almayı başaramadan savaşa girmiştir. Bu durum doğrudan iki sonuca yol açmıştır: terör örgütlerine üyeliği artıran Amerikan karşıtı duyguların yükselmesi ve savaşın ve yeniden yapılandırma çalış-

malarının ABD'ye maliyetinin artması" demiştir.[3] Gallup International Şirketi tarafından yapılan bir ankete katılan 24 ülkenin 15'inde çoğunluk, Amerikan dış politikalarının, ABD'ye ilişkin yaklaşımları üzerinde olumsuz bir etkisi olduğunu ifade etmiştir.

Eurobarometer tarafından yapılan bir ankete göre, Avrupalıların büyük bir kısmı, ABD'nin, küresel yoksullukla mücadele, çevrenin korunması ve dünya barışının sürdürülmesi konularında olumsuz rol oynama eğiliminde olduğuna inanmaktadır.[4] Pew Araştırma Merkezi tarafından yapılan bir ankette ise, araştırmaya katılan 42 ülkenin 20'sinde çoğunluk "ABD sizin çıkarlarınızı ne kadar göz önünde bulunduruyor?" sorusuna "çok değil" veya "hiç" yanıtını vermiştir.[5] Birçok ülkede en fazla olumsuz puan verenler gençler olmuştur. Gençler arasında ABD'nin popüler kültürüne karşı yaygın bir hayranlık sözkonusu olsa da dış politikalarımızın desteklenmemesi, gelecek nesillerin ABD'nin gücünü sorgulamasına neden olacaktır.[6]

Amerikan müziği ve sineması, İngiltere, Almanya ve Fransa'da, 20 yıl önce, yani Amerikan politikalarının Avrupa'da desteklenmediği diğer bir zamanda, olduğundan daha popülerdir; fakat politikalarımızın cazibesi o zamanlar olduğundan bile daha düşüktür.[7] Ayrıca belirtiler, desteklenmeyen dış politikaların son derece arttığını ve Amerikan popüler kültürünün diğer bazı yönlerinin de cazibesine zarar verdiğini göstermektedir. Roper tarafından 2003 yılında yapılan araştırmanın sonuçlarına göre, "1998'den beri ilk kez, 30 ülkede tüketiciler, daha az Nike ürünü satın alıp McDonald's'ta daha az yemek yiyerek ABD konusundaki hayalkırıklıklarını göstermişlerdir... Öte yandan, Sony, BMW ve Panasonic'in de aralarında bulunduğu en iyi 12 Asya ve Avrupa şirketinden 9'unun puanı artmıştır."[8]

YUMUŞAK GÜCÜ GÖZ ARDI ETMENİN BEDELLERİ

Yumuşak güç konusundaki şüpheciler, endişelenmememizi söylerler. Onlara göre, popülerlik geçici bir olgudur ve hiçbir koşulda dış politika için bir kılavuz olmamalıdır. ABD, dünya tarafından alkışlanmadan da hareket edebilir. İstediğimizi yapabilecek kadar güçlüyüzdür. Dünyanın tek süper gücü olduğumuz gerçeğinin, kıskançlık ve öfke yaratması normaldir. Fouad Ajami (Fuad Acemi) yakın bir tarihte, "ABD'nin yabancı topraklardaki duygu ve düşünceler için endişelenmesine gerek yok."[9] demiştir. Köşe yazarı Cal Thomas, "ABD'nin söyledikleri ve yaptıklarıyla düşmanlarımızı daha az tehditkar hale getirilebileceği masalına" değinmiştir.[10] Üstelik ABD geçmişte de popülerliğini kaybetmesine rağmen yeniden kazanmayı başarmıştır. Kalıcı müttefiklere ve kurumlara ihtiyacımız yoktur. İhtiyaç duyduğumuzda gönüllü bir koalisyon oluşturmamız mümkündür. Donald Rumsfeld, sürekli olarak, koalisyonun sorunları değil, sorunların koalisyonu belirlemesi gerektiğini söylemektedir.

Fakat son zamanlarda cazibemizin yavaş yavaş azaldığı gerçeğini reddetmek hata olur. ABD'nin geçmişte de desteklenmeyen politikalarının üstesinden geldiği doğrudur; ancak bu durum diğer ülkelerin, şeytanın büyüğü olarak Sovyetler Birliği'nden korktukları Soğuk Savaş bağlamında gerçekleşmiştir. Dahası, 2. Bölüm'de de gördüğümüz gibi, ABD'nin büyüklüğü ve yıkıcı modernlikle bağlantısı, gerçek ve önlenemez bir durum olmakla birlikte akılcı politikalar bu gerçekliğin keskin uçlarını yumuşatarak yarattığı öfkeyi azaltabilir. ABD'nin, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yapmış olduğu da budur. Yumuşak güç kaynaklarını kullanarak diğerlerini, 60 yıl boyunca devam eden bir kurumlar ve ittifaklar topluluğuna ikna etmiştir. Sert güç kadar yumuşak gücü de kullanan çevreleme stratejisiyle Sovyetler Birliği'ne karşı Soğuk Savaş'ı kazanmıştır.

unutmamaları gerekir. Ayrıca, Hamilton gerçekçiliğiyle iyice harmanlayarak, sabırsızlıklarını azaltmaya ihtiyaçları vardır. Kısacası, ABD'nin başarısı, yumuşak gücün rolüne ilişkin daha derin bir anlayış geliştirmemize ve dış politikamızda sert güç ve yumuşak güç dengesini daha iyi sağlamamıza bağlıdır. İşte bu akıllı güç olacaktır. Daha önce yapmıştık, tekrar yapabiliriz.

SONNOTLAR

ÖNSÖZ

1. "Soft and Hard Power," *CBS News,* 28 Ocak 2003, http://www.cbsnews.com/stories/2003/01/28/opinion/diplomatic/main538320.shtml. Ayrıca bakınız Steven Weisman, "He Denies It, but Powell Appears to Have Gotten Tougher," *International Herald Tribune,* 29 Ocak 2003, s. 5.
2. "Old Softie," *Financial Times,* 30 Ocak 2003, s. 17.
3. John Barry ve Evan Thomas, "Dissent in the Bunker," *Newsweek,* 15 Aralık 2003, s.36.
4. Matthew Purdy, "After the War, New Stature for Rumsfeld", *New York Times,* 20 Nisan 2003, s. A1.
5. Wesley K. Clark, *Winning Modern Wars: Iraq, Terrorism, and the American Empire,* (New York Public Affairs, 2003), s. 182
6. "A Famous Victory and a Tough Sequel," *Financial Times,* 10 Nisan 2003, s. 12.

1. BÖLÜM: GÜCÜN DEĞİŞEN DOĞASI

1. Robert Dahl, *Who Governs? Democracy and Power in an American City,* (New Haven: Yale University Press, 1961).
2. David Baldwin, "Power Analysis and World Politics: New Trends versus Old Tendencies," *World Politics,* 31 Ocak 1979, ss. 161-194.
3. *a.g.e.*, s. 164b.

4. A. J. P. Taylor, *The Struggle for Mastery in Europe, 1848-1918,* (Oxford: Oxford University Press, 1954), s. xxix.
5. Bu kavramı ilk kez *Bound to Lead: The Changing Nature of American Power* (New York: Basic Books, 1990) kitabımın 2. Bölüm'ünde kullanmıştım. Kavram, Peter Bachrach ve Morton Baratz'ın "gücün ikinci yüzü" diye adlandırdıkları şeye dayalıdır. Bkz. Bacrach ve Baratz, "Decisions and Nondecisions: An Analytical Framework," *American Political Science Review,* (Eylül 1963), ss. 632-642.
6. Dikkatimi bu konuya çektiği için Mark Moore'a müteşekkirim.
7. Jane J. Mansbridge, *Beyond Self-Interest* (Chicago: University of Chicago Press, 1990).
8. İticilik ve kin de insanları harekete geçirebilir; fakat genellikle ortaya çıkardığı sonuçlar, bunları üretenlerin istedikleri sonuçlar değildir. Bazıları iticiliği bir çeşit "olumsuz yumuşak güç" olarak görebilirler; fakat böyle bir terim, benim, gücün, istenilen sonuçları üretme kapasitesi olduğu yönündeki tanımımla çelişkilidir. Bu yüzden "iticilik" kelimesini "cazibe"nin zıt anlamı olarak kullanıyorum.
9. Hubert Védrine ve Dominique Moisi, *France in an Age of Globalization,* (Washington, D.C.: Brookings Institution Press, 2001), s. 3.
10. E. H. Carr, *The Twenty Years' Crisis, 1919-1939: An Introduction to the Stıudy of International Relations,* (New York: Harper & Row, 1964), s. 108.
11. John McCloy ve Arthur Schlesinger, Jr., alıntı, Mark Haefele, "John F. Kennedy, USIA, and World Public Opininon," *Diplomatic History,* 25, I (Kış, 2001), s.66.
12. *a.g.e.*, s. 75. Ayrıca bkz. Richard L. Merritt ve Donald J. Puchala, *Western European Perspectives on International Affairs,* (New York, Frederick A. Praeger, 1968), ss. 513-538 içinde USIA verileri.
13. John P. Vloyantes, *Silk Glove Hegemony: Finnish-Soviet Relations, 1944-1974* (Kent, Ohio: Kent State University Press, 1975), "etkinin yumuşak alanı" kavramını kullanıyor.
14. Frank Bruni, "A Nation That Exports Oil, Herring and Peace," *New York Times,* 21 Aralık 2002, s. A3.
15. Micheal Ignatieff, "Canada in the Age of Terror-Multilateralism Meets a Moment of Truth," *Options Politiques,* Şubat 2003, s. 16.
16. Jehangir Pocha, "The Rising Soft Power of India and China," *New Perspectives Quarterly* 20 (Kış 2003), s. 9.

17. Josef Joffe, "Who's Afraid of Mr. Big?" *The National Interest*, Yaz 2001, s.43.
18. Niall Ferguson, "Think Again: Power," *Foreign Policy,* Ocak-Şubat 2003.
19. Neal M. Rosendorf, "Social and Cultural Globalization: Concepts, History, and America's Role," Joseph Nye ve John D. Donahue (editörler), *Governance in a Globalizing World,* (Washington D.C.: Brookings Institution Press, 2000), s. 123.
20. Todd Gitlin, "Taking the World by (Cultural) Force," *The Straits Times* (Singapur), 11 Ocak 1999, s.2.
21. Elisabeth Rosenthal, "Chinese Test Weapon from West: Lawsuits," *New York Times*, 16 Haziran 2001, s. A3.
22. Pew Küresel Eğilimler Projesi, *Views of A Changing World June 2003,* (Washington D.C.: Pew Basın ve Kamuoyu Araştırma Merkezi, 2003), ss. 22-23.
23. Örnek için bakınız: John R. P. French ve Bertram Raven, "Bases of Social Power," Dorwin Cartwright ve Alvin Zander, (editörler), *Group Dynamics: Research and Theory,* 3. edisyon, (New York, Harper & Row, 1968), ss. 259-269.
24. Bu, ilk defa, Arnold Wolfers tarafından yazılan, *Discord and Collaboration: Essays on International Politics* (Baltimore: John Hopkins University Press, 1962) adlı eserde yapılan bir ayrıma dayalıdır.
25. *a.g.e.*
26. Milos Forman'ın, "Red Spring Episode 14: The Sixties," röportajını, http://www.gwu.edu/~nsarchiv/coldwars/interviews/episode-14/forman1.html adresinde bulabilirsiniz. Ayrıca, alıntılar için Matthew Kohut, "The Role of American Soft Power in the Democratization of Czechoslovakia" (basılmamıştır), Nisan 2003.
27. Bunun, nükleer silahların daha fazla ülkeye yayılmasıyla değişip değişmeyeceği, kuramcılar arasında tartışma yaratmıştır. Birçok ülke için caydırıcı olabilirdi; fakat kaza olasılığı ve kontrol kaybı artabilirdi. Benim görüşlerim için, bakınız: Joseph Nye, *Nuclear Ethics,* (New York, Free Press, 1986).
28. John Meuller, *Retreat from Doomsday: The Obsolescence of Major War*, (New York, Basic Books, 1989).
29. Robert Cooper, *The Postmodern State and the World Order*, (Londra, Demos, 2000), s.22.
30. Robert Kagan, *Of Paradise and Power*, (New York, Knopf, 2003).

KİTAPLIĞIMIZDAN İLGİNİZİ ÇEKEBİLECEKLER

AB-Türkiye İlişkilerinin 50 Yılı: Bir Sisifos Hikayesi
Armağan Emre Çakır (ed.)
Çeviren: Ekin Ekici
1. Baskı, Mart 2016, 13x19 cm, 350 sayfa

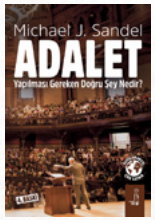

Adalet: Yapılması Gereken Doğru Şey Nedir?
Michael J. Sandel
Çeviren: Dr. Mehmet Kocaoğlu
4. Baskı, Mart 2017, 13x19 cm, 377 sayfa

Avrupa Birliği'ni Anlamak: Kısa Bir Giriş
John McCormick
Çevirenler: Yusuf Şahin, Hasan Hüseyin Şahin
1. Baskı, Mart 2014, 13,5x19,5 cm, 382 sayfa

Çin Nasıl Kapitalist Oldu?
Ronald Coase, Ning Wang
Çeviren: Dr. İlkay Yılmaz
1. Baskı, Eylül 2015, 13x19 cm, 460 sayfa

Felsefeye Giriş
Ahmet Arslan
24. Baskı, Ağustos 2017, 15x23 cm, 365 sayfa

Kamu İşletmeciliği ve Yönetimi: Bir Giriş
Owen E. Hughes
Çevirenler: Dr. Buğra Kalkan, Prof. Dr. Bahadır Akın, Şeyma Akın
1. Baskı, Mart 2014, 13,5x19,5 cm, 623 sayfa

Kapitalizm ve Özgürlük
Milton Friedman
Çevirenler: Doğan Erberk ve Nilgün Himmetoğlu
4. Baskı, Nisan 2017, 13x19 cm, 301 sayfa

Özgürlüğün Anayasası
Friedrich August von Hayek
Çeviren: Yusuf Ziya Çelikkaya
1. Baskı, Haziran 2013, 14,5x19,5 cm, 783 sayfa

Politika Bilimine Giriş
Münci Kapani
52. Baskı, Ağustos 2016, 13x19 cm, 253 sayfa

Siyaset Psikolojisine Giriş
Martha L. Cottam, Elena Mastors, Thomas Preston ve Beth Dietz
Çeviren: Mesut Şenol
1. Baskı, Ekim 2017, 16x24 cm, 617 sayfa

Siyasetin ve Uluslararası İlişkilerin Temel Kavramları
Andrew Heywood
Çeviren: Dr. Fahri Bakırcı
3. Baskı, Mart 2016, 15x23 cm, 382 sayfa

Siyasî Düşünce Tarihi: Filozoflar ve Fikirleri (5. edisyon)
Donald G. Tannenbaum
Çeviren: Doç. Dr. Özgüç Orhan
10. Baskı, Şubat 2017, 16x24 cm, 394 sayfa

Siyasî İdeolojiler: Bir Giriş (5. edisyon)
Andrew Heywood
Çeviren: Prof. Dr. Levent Köker
10. Baskı, Ağustos 2016, 16x24 cm, 417 sayfa

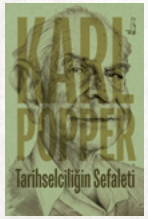

Tarihselciliğin Sefaleti
Karl R. Popper
Çeviren: Prof. Dr. Sabri Orman
3. Baskı, Aralık 2017, 13x19 cm, 190 sayfa

Türk Dış Politikası: İslâm, Küreselleşme ve Milliyetçilik
Hasan Kösebalaban
Çeviren: Prof. Dr. Hüsamettin İnaç
1. Baskı, Nisan 2014, 13x19 cm, 431 sayfa

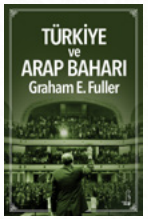

Türkiye ve Arap Baharı: Orta Doğu'da Liderlik
Graham E. Fuller
Çeviren: Prof. Dr. Mustafa Acar
2. Baskı, Mart 2017, 15x23 cm, 484 sayfa

Uluslararası İlişkiler
Joshua S. Goldstein ve Jon C. Pevehouse
Çeviren: Prof. Dr. Haluk Özdemir
2. Baskı, Ağustos 2017, 19x23 cm, 660 sayfa

Uluslararası Örgütler: İlkeler ve Meseleler
A. LeRoy Bennett ve James K. Oliver
Çeviren: Prof. Dr. Nasuh Uslu
1. Baskı, Eylül 2015, 15x23 cm, 609 sayfa

Yeni Türkiye Cumhuriyeti: Müslüman Dünyada Kilit Bir Aktör Olarak Türkiye
Graham E. Fuller
Çeviren: Prof. Dr. Mustafa Acar
10. Baskı, Haziran 2017, 13x19 cm, 347 sayfa

Yönetim Üzerine İkinci İnceleme: Sivil Yönetimin Gerçek Kökeni Boyutu ve Amacı Üzerine Bir Deneme
John Locke
Çeviren: Dr. Fahri Bakırcı
3. Baskı, Ağustos 2016, 13x19 cm, 249 sayfa

www.eksikitaplar.com

YAYINA HAZIRLANANLAR

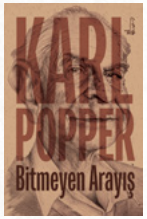

Bitmeyen Arayış
Karl Popper

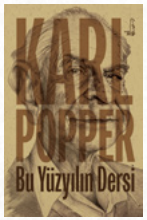

Bu Yüzyılın Dersi
Karl Popper

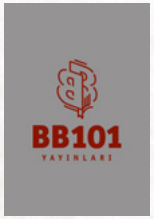

Demokrasi Modelleri (4. edisyon)
David Held

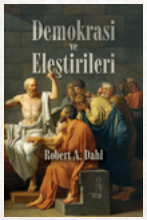

Demokrasi ve Eleştirileri
Robert A. Dahl

Evrensel İnsan Hakları: Kuram ve Uygulamada (3. edisyon)
Jack Donnelly

Güç ve Karşılıklı Bağımlılık (4. edisyon)
Joseph S. Nye, Jr ve Robert O. Keohane

Güç ve Tercih: Siyaset Bilimine Giriş (4. edisyon)
Phillips W. Shively

Günümüzde Karşılaştırmalı Siyaset: Dünyaya Bakış (11. edisyon)
G. Bingham Powell Jr., Russell J. Dalton ve Kaare Strøm

Kadınlığın Gizemi
Betty Friedan

Kapitalizm, Sosyalizm ve Demokrasi
Joseph A. Schumpeter

www.eksikitaplar.com

Karşılaştırmalı Siyasete Giriş: Siyasî Meydan Okumalar ve Değişen Gündem (7. edisyon)
Mark Kesselman, Joel Krieger ve William A. Joseph

Komünizmin Kara Kitabı
Stéphane Courtois, Nicolas Werth, Jean-Louis Panné, Andrzej Paczkowski, Karel Bartošek, Jean-Louis Margolin

Kültür Tarihi
Peter Burke

Orta Doğu (4. edisyon)
Louise Fawcett

Özgürlük
Isaiah Berlin

Özgürlükle Kalkınma
Amartya Sen

Tercih Özgürlüğü
Milton Friedman ve Rose Friedman

Uluslararası Güvenlik: Siyaset, Politika ve Yeni Bakışlar
Michael E. Smith

www.eksikitaplar.com

Yeni çıkan
kitaplarımızdan ve
kampanyalardan
haberdar olmak için;

goo.gl/akpJyS
linkini ziyaret edin

veya aşağıdaki kare
barkodu
akıllı telefonunuza
okutun

www.eksikitaplar.com